

Voorstel aan de gemeenteraad

Verordening leges omgevingsvergunning gemeente Utrecht 2024

Beleidsveld	Financiën
Organisatieonderdeel	Vergunningen Toezicht en Handhaving
Opsteller	Leonard van den Houten
Kenmerk	11559976
Vergaderdatum Raad	volgt
Referendabel	Nee (artikel 3 lid 2 onder e Verordening raadgevend referendum)
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De Verordening leges omgevingsvergunning 2024 vast te stellen, gebaseerd op de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging bouw, met daarin de volgende aanpassingen (in vergelijking met de huidige verordening onder de Wabo):
 - a. De tarieven, met uitzondering van het tarief voor de zesde en volgende boom wanneer de aanvraag om een velvergunning betrekking heeft op meer dan vijf bomen, aan te passen aan de inflatie (6,50%).
 - b. De leges voor het omgevingsoverleg en die voor het in behandeling nemen van een vergunningaanvraag zonder voorafgaand omgevingsoverleg voor bouwwerken die vallen onder de Wet kwaliteitsborging bouw, door vermindering van de gemeentelijke werkzaamheden, vast te stellen op een percentage van de bouwsom dat 17% lager is.
 - c. Leges in rekening te brengen voor het omgevingsoverleg en die voor de categorieën 'midden' en 'complex', zowel voor bouwwerken die vallen onder de Omgevingswet als onder de Wet kwaliteitsborging bouw, vast te stellen op een percentage van de bouwsom dat 5% lager is dan het percentage waarop de leges voor het in behandeling nemen van een vergunningaanvraag is gebaseerd waaraan geen omgevingsoverleg is voorafgegaan.
 - d. Legestarieven op te nemen voor werkzaamheden in het kader van de toetsing van archeologische waarden.
 - e. De legesbepalingen voor het in behandeling nemen van aanvragen tot wijzigen van het bestemmingsplan (onder de Ow: omgevingsplan) en die voor het in gebruik nemen of gebruiken van bouwwerken in relatie tot brandveiligheid komen te vervallen.
 - f. Een artikel op te nemen waarmee een aanvraag om omgevingsoverleg binnen drie werkdagen na dagtekening van de ontvangstbevestiging kosteloos kan worden ingetrokken.
 - g. Het tarief voor de zesde en volgende boom te verhogen naar EUR 70,- per boom, wanneer de aanvraag om een velvergunning betrekking heeft op meer dan vijf bomen.
 - h. Juridisch technische en/of redactionele wijzigingen aan te brengen zonder dat een inhoudelijke wijziging wordt aangebracht.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

Samenvatting

Jaarlijks worden de legesverordening en de bijbehorende legestarieven geactualiseerd op basis van onder meer de verwachte vergunningaanvragen voor dat jaar, de interne kosten en eventuele nieuwe regelgeving. Met de invoering van de Omgevingswet (Ow) en de Wet kwaliteitsborging bouw (Wkb) per 1 januari 2024 wordt de *Verordening Leges omgevingsvergunning gemeente Utrecht 2024* ook aangepast aan die wetten. Het inwerkingtreden van de Ow heeft tot gevolg dat een aantal bepalingen uit de huidige verordening komen te vervallen (wijzigen bestemmingsplan, brandveiligheid) of worden toegevoegd (archeologie). Met de inwerkingtreding van de Wkb wordt de bouwtechnische toets voor bouwwerken in gevolklasse 1 niet meer door de gemeente uitgevoerd, maar door een marktpartij. Hiermee nemen de gemeentelijke kosten voor de toetsing van dit type bouwwerken af. De tarieven worden aangepast aan de inflatie. De percentages van de bouwkosten, die gehanteerd worden als tariefstelling voor de leges voor de activiteit bouw, blijven gelijk aan die in 2023. Met dit voorstel wordt de gemeenteraad gevraagd deze Verordening en de bijbehorende tarieventabel voor 2024 vast te stellen.

Context

Aanleiding

De Nota lokale heffingen van de gemeente Utrecht bepaalt dat leges maximaal kostendekkend zijn. Daarbij kent Utrecht de systematiek dat de leges voor de grote bouwprojecten voor een groot deel de kleinere bouwprojecten dekken. Deze zogenaamde kruisfinanciering houdt in dat sommige tarieven minder dan kostendekkend worden vastgesteld en andere tarieven ter compensatie meer dan kostendekkend. Jaarlijks worden de legestarieven aangepast aan de inflatie en geactualiseerd op basis van de verwachte vergunningaanvragen voor grote en kleinere bouwprojecten en de verwachte interne kosten die daarvoor worden gemaakt.

2024 bijzonder jaar: komst van 2 nieuwe wetten

Met de invoering van de Omgevingswet (Ow) en de Wet kwaliteitsborging bouw (Wkb) per 1 januari 2024 moet de *Verordening Leges omgevingsvergunning gemeente Utrecht 2024* worden herzien en aangepast. Een van de belangrijke wijzigingen onder de Ow is het invoeren en het grote belang van omgevingsoverleg. Het omgevingsoverleg is de fase die voorafgaat aan het formeel aanvragen van de omgevingsvergunning. Het belang van omgevingsoverleg neemt toe in verband met de kortere beslistermijn op aanvragen voor een omgevingsvergunning (standaardtermijn wordt 8 weken, met mogelijkheid van eenmalige verlenging met 6 weken). Belangrijk doel van het omgevingsoverleg is dat de in te dienen en ingediende vergunningaanvraag direct ontvankelijk is, adequater en sneller te toetsen en daarmee binnen de (kortere) termijn tot een beslissing leidt. Met name voor de categorieën 'midden' en 'complex' (complexere nieuwbouw- en gebiedsontwikkelingen) heeft het de voorkeur dat eerst omgevingsoverleg plaatsvindt voordat de vergunningaanvraag wordt ingediend. Het voeren van voorafgaand omgevingsoverleg betekent dat werkzaamheden die nu (onder de Wabo) plaatsvinden in het kader van de vergunningaanvraag, onder de Ow worden uitgevoerd gedurende het omgevingsoverleg. Hiermee verschuiven ook de gemeentelijke kosten naar de voorfase. Het in behandeling nemen van een aanvraag om omgevingsoverleg is een vorm van dienstverlening waarvoor leges kunnen worden geheven. Dit voorstel omvat daartoe een aantal nieuwe en te wijzigen bepalingen voor de tarieventabel, behorende bij de Verordening leges omgevingsvergunning.

Voor de nieuwe Verordening leges omgevingsvergunning onder de Ow vormen de in de huidige Verordening leges omgevingsvergunning onder de Wabo vastgelegde artikelen het uitgangspunt. In opzet en indeling volgen we waar mogelijk de modelverordening van de VNG.

Juridische context

De leges worden geheven op grond van artikel 229 Gemeentewet en artikel 13.1a van de Omgevingswet, die inwerking treedt op 1 januari 2024.

Beslistermijn

Voor inwerkingtreding van de verordening per 1 januari 2024 is besluitvorming door de gemeenteraad uiterlijk eind december 2023 nodig

Beoogd effect

Hiermee is continuering van het vragen van een vergoeding voor gemeentelijke dienstverlening onder de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging bouw geborgd.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad

Jaarlijks wordt de legesverordening geactualiseerd.

[Bijlage](#) Uitwerking aanscherping bomenbeleid en herplantplicht bij [raadsbrief](#) Hoofdpijnen uitbreiding en betere bescherming bomenbestand Utrecht.

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	De Verordening leges omgevingsvergunning 2024 vast te stellen, gebaseerd op de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging bouw, met daarin de volgende aanpassingen (in vergelijking met de huidige verordening onder de Wabo): - De tarieven, met uitzondering van het tarief voor de zesde en volgende boom wanneer de aanvraag om een velvergunning betrekking heeft op meer dan vijf bomen, aan te passen aan de inflatie (6,50%). - De leges voor het omgevingsoverleg en die voor het in behandeling nemen van een vergunningaanvraag zonder voorafgaand omgevingsoverleg voor bouwwerken die vallen onder de Wet kwaliteitsborging bouw, door vermindering van de gemeentelijke werkzaamheden vast te stellen op een percentage van de bouwsom dat 17% lager is. - Leges in rekening te brengen voor het omgevingsoverleg en die voor de categorieën 'midden' en 'complex', zowel voor bouwwerken die vallen onder de Omgevingswet als onder de Wet kwaliteitsborging bouw, vast te stellen op een percentage van de bouwsom dat 5% lager is dan het percentage waarop de leges voor het in behandeling nemen van een vergunningaanvraag is gebaseerd waaraan geen omgevingsoverleg is voorafgegaan. - Legestarieven op te nemen voor werkzaamheden in het kader van de toetsing van archeologische waarden. - De legesbepalingen voor het in behandeling nemen van aanvragen tot wijzigen van het bestemmingsplan (onder de Ow: omgevingsplan) en die voor het in gebruik nemen of gebruiken van bouwwerken in relatie tot brandveiligheid komen te vervallen. - Een artikel op te nemen waarmee een aanvraag om omgevingsoverleg binnen drie werkdagen na dagtekening van de ontvangstbevestiging kosteloos kan worden ingetrokken. - Het tarief voor de zesde en volgende boom te verhogen naar EUR 70,- per boom, wanneer de aanvraag om een velvergunning betrekking heeft op meer dan vijf bomen. - Juridisch technische en/of redactionele wijzigingen aan te brengen zonder dat een inhoudelijke wijziging wordt aangebracht.
Argumenten	
1.1	<u>Hiermee worden de tarieven, overeenkomstig de Nota Lokale heffingen, aangepast aan de inflatie.</u> Jaarlijks wordt de Verordening leges omgevingsvergunning geactualiseerd. Voor 2024 bedraagt de inflatie 6,5%. De percentages van de bouwkosten, die gehanteerd worden als tariefstelling voor de leges voor de activiteit bouw, blijven gelijk aan die in 2023.

1.2	<u>Met de inwerkingtreding van de Wkb nemen, door het wegvallen van de bouwtechnische toets, de werkzaamheden en kosten voor het in behandeling nemen van aanvragen omgevingsvergunning die onder de Wkb vallen af.</u> Met de inwerkingtreding van de Wkb wordt de bouwtechnische toets voor bouwwerken in gevolgklasse 1 (bijvoorbeeld eengezinswoningen en eenvoudige bedrijfspanden) niet meer door de gemeente uitgevoerd, maar door een marktpartij. De gemeentelijke toetsing richt zich nog op aspecten van ruimtelijke ordening, omgevingskwaliteit en omgevingsveiligheid. Hiermee wordt de gemeentelijke inzet op de toetsing van deze categorie aanvragen minder. Het aantal uren benodigd voor het behandelen van een aanvraag die onder de Wkb valt bedraagt 83% ten opzichte van een aanvraag die onder de Ow valt (en niet onder de Wkb). Het is dan ook logisch voor deze categorie aanvragen het percentage van de bouwsom met 17% aan te passen en daarmee de leges te verlagen. Baten en lasten blijven in balans en de legesverordening blijft daarmee maximaal kostendekkend.
1.3	<u>Met een legestartief voor het omgevingsoverleg dat lager is dan het legestartief voor een vergunningaanvraag zonder voorafgaand omgevingsoverleg, stimuleren wij initiatiefnemers om voorafgaand aan het indienen van hun vergunningaanvraag, eerst een omgevingsoverleg aan te vragen.</u> Het omgevingsoverleg is de fase die voorafgaat aan het formeel aanvragen van de omgevingsvergunning. Het belang van omgevingsoverleg neemt toe in verband met de kortere beslistermijn op aanvragen voor een omgevingsvergunning (standaardtermijn wordt 8 weken, met mogelijkheid van eenmalige verlenging met 6 weken). Belangrijk doel van het omgevingsoverleg is dat de in te dienen en ingediende vergunningaanvraag direct ontvankelijk is, adequater en sneller te toetsen en daarmee binnen de (kortere) termijn tot een beslissing leidt. Dit is zowel in het belang van de initiatiefnemer als in dat van de gemeente. Met een verlaging van 5% op het percentage van de bouwsom voor het omgevingsoverleg creëren wij een aantrekkelijker legestartief en stimuleren wij daarmee het aanvragen van omgevingsoverleg. Met name voor de categorieën 'midden' en 'complex' heeft het de voorkeur dat eerst omgevingsoverleg plaatsvindt voordat de vergunningaanvraag wordt ingediend. Met dit percentage blijven de baten en lasten in balans en blijft de legesverordening, overeenkomstig de Nota lokale heffingen, maximaal kostendekkend. Voor het in behandeling nemen van de vergunningaanvraag worden, indien het plan volledig overeenkomt met het plan waarmee het omgevingsoverleg is afgerond en de aanvraag is ingediend binnen 6 maanden na dagtekening van de brief 'uitkomst omgevingsoverleg', geen leges in rekening gebracht. Het lagere legestartief voor het omgevingsoverleg geldt niet voor de categorie 'eenvoudig', omdat een omgevingsoverleg in deze categorie geen meerwaarde heeft, noch voor de initiatiefnemer noch voor de gemeente. Deze aanvragen kunnen zonder vooroverleg binnen de wettelijke termijn worden afgehandeld. Het legestartief voor het omgevingsoverleg is dan ook gelijk aan dat voor het indienen van de vergunningaanvraag zonder voorafgaand omgevingsoverleg.
1.4	<u>Met de inwerkingtreding van de Ow vallen de regels over archeologisch onderzoek onder het omgevingsplan.</u> De gemeente moet bij het vaststellen van het omgevingsplan rekening houden met het belang van het behoud van cultureel erfgoed. Hieronder vallen ook bekende of aantoonbaar te verwachten archeologische monumenten. De gemeente kan in het belang van archeologische monumentenzorg regels stellen in het omgevingsplan over archeologisch onderzoek, teneinde archeologische monumenten in de bodem te beschermen of om ze deskundig te laten opgraven. Voor de uitvoering van deze werkzaamheden zijn leges tarieven opgenomen in de tarieventabel.
1.5	<u>Met de inwerkingtreding van de Ow worden de kosten voor het wijzigen van het omgevingsplan niet langer middels leges maar middels bepalingen in de anterieure overeenkomst verhaald op de initiatiefnemer.</u>

	De huidige bestemmingsplannen gaan onder de Ow op in het omgevingsplan. Omdat de kosten voor het wijzigen van het omgevingsplan worden verhaald via de anterieure overeenkomst is het niet meer nodig legesartikelen in de verordening op te nemen.
1.6	<u>Met de inwerkingtreding van de Ow wordt de huidige vergunningplicht voor het in gebruik nemen of gebruiken van bouwwerken in relatie tot brandveiligheid een meldingsplicht.</u>
	Voor het doen van een melding bij de gemeente mogen geen leges in rekening worden gebracht. Hiermee komen de betreffende legesartikelen te vervallen.
1.7	<u>Met de mogelijkheid tot het kosteloos intrekken van een aanvraag om omgevingsoverleg geven wij initiatiefnemers, bijvoorbeeld op basis van de in rekening te brengen leges, bedenktijd om het verzoek te heroverwegen.</u>
	Op basis van de legesverordening is voor een aanvrager in principe duidelijk welke leges voor zijn plan verschuldigd zijn. Desondanks kan het voorkomen dat een initiatiefnemer onaangenaam verrast wordt door de in de ontvangstbevestiging vermelde kosten. In deze (en andere) situatie(s) kan de initiatiefnemer de aanvraag binnen drie werkdagen kosteloos intrekken.
1.8	<u>Met deze tariefsverhoging kunnen wij uitvoering geven aan de beleidsregel Herplant naar waarde, waarmee wordt verzekerd dat de te vellen bomen worden vervangen door gelijkwaardige herplant.</u>
	Door de invoering van deze beleidsregel ontstaan extra werkzaamheden in de vergunningprocedure voor de toetsing van het herplantplan. Om te beoordelen of het herplantplan voldoet aan de beleidsregel moet de boomgrootte, de stampomtrek en de ecologische soort worden beoordeeld. De kosten voor deze extra werkzaamheden worden begroot op EUR 30.000,- en door de voorgestelde tariefsverhoging gedekt uit de leges. Omdat aanvragen van particulieren voor het vellen van maximaal vijf bomen zijn uitgezonderd van toepassing van de beleidsregel, kiezen wij voor een verhoging van het tarief voor het vellen van de zesde en volgende boom, wanneer de aanvraag om een velvergunning betrekking heeft op meer dan vijf bomen. . Dat tarief bedraagt nu EUR 17,75 per boom.
1.9	<u>Hiermee wordt de verordening technisch bijgesteld conform de VNG-modelverordening.</u>
	Jaarlijks wordt de verordening leges omgevingsvergunning geredigeerd overeenkomstig wettelijke vereisten. Naar aanleiding van deze zogenoemde juridische toets zijn teksten en verwijzingen naar achterliggende artikelen uit wet- en regelgeving aangescherpt. Artikelen in de verordening die niet meer van toepassing zijn, zijn geschrapt. Waar nodig is de leesbaarheid verbeterd.
Kanttekeningen en risico's	
1.1	<u>De verhoging van het tarief voor het vellen van de zesde en volgende boom, wanneer de aanvraag om een velvergunning betrekking heeft op meer dan vijf bomen, kan ertoe leiden dat wordt overgegaan tot vellen zonder vergunning.</u>
	De verhoging van het legestartief van EUR 17,75 naar EUR 70,- per boom voor de zesde en volgende boom bij een aanvraag om een velvergunning voor meer dan vijf bomen is aanzienlijk en heeft, zeker bij grotere aantallen bomen forse financiële consequenties. Dit zou aanvragers in de verleiding kunnen brengen over te gaan tot illegale kap. Omdat aanvragen voor het vellen van grote(re) aantallen bomen worden ingediend door grote (professionele) partijen, waaronder de gemeente zelf, en ten behoeve van grote projecten (bouw, infrastructuur) is het niet de verwachting dat die partijen zullen overgaan tot het vellen van (grote aantallen) bomen zonder vergunning.

Financiën

Dit voorstel heeft geen financiële consequenties voor de gemeente. Door het inwerkingtreden van de Omgevingswet verandert het principe van legesheffing niet. De overgang naar de legesheffing onder de Ow geschiedt, met inbegrip van de wijzigingen die uit de Ow en Wkb voortvloeien, beleidsneutraal. De gehanteerde kruisfinanciering blijft van toepassing, de toerekening van overhead blijft onveranderd en ook het uitgangspunt dat de legesheffing, conform de Nota lokale heffingen, maximaal kostendekkend is blijft van kracht. Met deze voorstellen is maximale kostendekkendheid van de Verordening leges omgevingsvergunning geborgd.

Vervolg

Nadat de raad de verordening heeft vastgesteld wordt deze gepubliceerd op overheid.nl. Het nieuwe tarief wordt met ingang van 1 januari 2024 in rekening gebracht.

Participatie

Over dit voorstel heeft geen participatie plaatsgevonden.

Communicatie

De nieuwe tarieven worden naast publicatie op overheid.nl gemeld op de website van de gemeente.

Niet-Referendabel

Dit raadsvoorstel is niet-referendabel omdat het een raadsvoorstel betreft over de vaststelling van gemeentelijke tarieven en belastingen (artikel 3 lid 2 onder e Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht).

Bijlagen

Bijlagen besluitvorming

- Verordening leges omgevingsvergunning gemeente Utrecht 2024

Bijlagen informatief

-